Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004272

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-08-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ від 10.09.2026 № 1307/ст

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравчук Євген Іванович
2. Yevhen Kravchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 072

Назва наукової спеціальності: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Фінанси, банківська справа та страхування

Дата захисту: 21-08-2026

Спеціальність за освітою: 8.03050801 «Фінанси і кредит»

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14856

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.73.15, 06.73.02, 06.73.07

Тема дисертації:

1. Детінізація бюджетно-податкових відносин у системі фінансової безпеки України

2. Detinization of budget and tax relations in the financial security system of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Основний результат дисертаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень, методичних основ і практичних рекомендацій щодо розробки механізмів детінізації бюджетно-податкових відносин у системі фінансової безпеки України. Показано, що фінансова безпека національної економіки відіграє важливу роль у системі детінізації економіки і забезпечує прозорість фінансових потоків, підвищує бюджетно-податкову комплаєнтність, стимулює легалізацію доходів суб'єктів господарювання та фізичних осіб. Формалізовано бюджетно-податкові механізми детінізації національної економіки як процесу наукового впорядкування, структуризації та опису взаємозв'язків між бюджетними, податковими, інституційними, контрольними, цифровими та поведінковими інструментами впливу держави, спрямованими на зменшення масштабів тіньової економіки, легалізацію доходів, розширення бази оподаткування, підвищення бюджетної спроможності та зміцнення фінансової безпеки держави. Обґрунтовано концепцію детінізації бюджетно-податкових відносин у системі фінансової безпеки України, яка є цілісною системою теоретико-методологічних положень, принципів, інструментів і механізмів

державного впливу, спрямованих на зменшення масштабів тіньової економіки, підвищення прозорості формування та використання бюджетних ресурсів, зміцнення податкової дисципліни, розширення доходної бази бюджету та посилення фінансової безпеки держави. Діагностовано стан фінансових небезпек та рівня тінізації національної економіки як загалом, так і за окремими сегментами. Для оцінки тіньової економіки запропоновано використовувати непрямі розрахунки на основі чотирьох основних методів: порівняння витрат населення і роздрібного товарообороту і послуги; електричний метод; збитковість діяльності підприємств; монетарний метод. Проведено оцінку стану тінізації бюджетних відносин та бюджетної безпеки. Бюджетну безпеку визначено станом захищеності бюджетної системи від внутрішніх і зовнішніх загроз, що забезпечує стабільність доходів бюджетів усіх рівнів; ефективність бюджетних видатків; фінансову стійкість держави та територіальних утворень. Надано критичну оцінку стану тінізації податкових відносин та податкової безпеки на основі введення поняття «аналітична метрика» використано для позначення описової статистики, індикаторів та показників діяльності ФОП, обґрунтовано систему їх індикаторів, проведено діагностику стану. Обґрунтовано напрями інституціоналізації детінізації бюджетно-податкових відносин, які в умовах війни є інструментом підвищення довіри до держави, основою для детінізації економіки, формування механізму соціальної підтримки та фінансової стабільності громадян, а також передумовою для стійкого економічного відновлення після війни. Внутрішньогосподарський контроль і аудит визначено інструментом вдосконалення обліку та адміністрування податків, підвищення кредитоспроможності підприємства, які допомагають досягати поставлених цілей через реалізацію науково обґрунтованих та виважених управлінських рішень. Запропоновано механізми забезпечення фіскальної прозорості діяльності держави, яку визначено системною характеристикою відкритості, доступності, достовірності та підзвітності інформації про формування, розподіл і використання публічних фінансових ресурсів. Бюджетно-податкові ризики трактуються як ймовірність втрат бюджетних ресурсів через недоотримання доходів бюджету, неефективне використання бюджетних коштів внаслідок тінізації економіки, корупцію, ухилення від оподаткування, інших легальних інструментів зниження податкового навантаження та недосконаліть інституційного середовища. Рекомендовано методичний підхід до оцінки бюджетно-податкових ризиків та шляхи їх мінімізації за такими етапами: ідентифікація ризиків, класифікація бюджетно-податкових ризиків за ключовими ознаками, кількісна оцінка ризиків формування їх профілю, моніторинг і контроль стану бюджетно-податкових відносин.

2. The main result of the dissertation lies in substantiating the theoretical principles, methodological foundations, and practical recommendations for the development of mechanisms to reduce the shadow economy in budgetary and tax relations within the financial security system of Ukraine. It is demonstrated that financial security of the national economy plays an important role in the system of shadow economy reduction, ensuring transparency of financial flows, increasing budgetary and tax compliance, and stimulating the legalization of incomes of business entities and individuals. Budgetary and tax mechanisms for reducing the shadow economy of the national economy are formalized as a process of scientific ordering, structuring, and describing the interrelations between budgetary, tax, institutional, control, digital, and behavioral instruments of state influence aimed at reducing the scope of the shadow economy, legalizing incomes, broadening the tax base, increasing budget capacity, and strengthening the financial security of the state. The concept of reducing the shadow economy in budgetary and tax relations within the financial security system of Ukraine is substantiated. This concept is an integrated system of theoretical and methodological principles, instruments, and mechanisms of state influence aimed at reducing the scope of the shadow economy, increasing the transparency of the formation and utilization of budget resources, strengthening tax discipline, expanding the revenue base of the budget, and enhancing the financial security of the state. The state of financial threats and the level of shadowing in the national economy, as a whole and in individual segments, has been diagnosed. To assess the shadow economy, indirect calculations based on four main methods are proposed: comparison of household expenditures with retail trade turnover and service volume; the electricity consumption method; the unprofitability of enterprises' activities; and the monetary method. An assessment of the state of shadowing in budgetary relations and budgetary security has been conducted. Budgetary security is defined as the state of protection of the budget system from internal and

external threats, ensuring stable revenues for budgets at all levels, the efficiency of budget expenditures, and the financial stability of the state and territorial entities. A critical assessment of the state of tax relations shadowing and tax security has been provided based on the introduction of the concept of "analytical metric," used to denote descriptive statistics, indicators, and performance metrics of sole proprietors. A system of their indicators was substantiated, and a diagnosis of the state was conducted. Directions for the institutionalization of de-shadowing budget-tax relations were justified, which, in wartime conditions, serve as a tool for increasing trust in the state, forming the basis for de-shadowing the economy, establishing mechanisms for social support and financial stability for citizens, and creating preconditions for sustainable post-war economic recovery. Internal business control and audit were identified as tools for improving accounting and tax administration, enhancing the creditworthiness of enterprises, and helping achieve set goals through the implementation of scientifically grounded and balanced managerial decisions. Mechanisms for ensuring fiscal transparency of state operations were proposed, defined as a systemic characteristic of openness, accessibility, reliability, and accountability of information related to the formation, distribution, and utilization of public financial resources. Budget-tax risks are interpreted as the probability of budget resource losses due to under-collection of budget revenues, inefficient use of budget funds stemming from economic shadowing, corruption, tax evasion, other legal instruments to reduce tax burdens, and shortcomings of the institutional environment. A methodological approach was recommended for assessing budget-tax risks and ways to minimize them based on the following stages: risk identification, classification of budget-tax risks by key characteristics, quantitative risk assessment to form their profile, and monitoring and control of the state of budget-tax relations.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Косова Т.Д., Тренкін Є.С. Тінізація грошово-фінансових відносин національної економіки скрізь призму формальних і неформальних інститутів. Проблеми системного підходу в економіці. 2023. №1. С. 54-61. DOI: https://doi.org/10.32782/2520-2200/2023-1-7 http://www.psae-jrnl.nau.in.ua/journal/1_90_2023_ukr/10.pdf
- 2. Тренкін Є.С. Аналітичні метрики фізичних осіб-підприємців як індикатор ефективності їх оподаткування. Економіка. Фінанси. Право. 2024. №8. С. 35-40.
- 3. Kosova T., Cherednichenko S., Kerpatenko Y., Trenkin Y., Yakubov Y. Budget and tax regulation of the development of the military-industrial complex of Ukraine in the context of ensuring national security. Financial and credit activity problems of theory and practice. 2025. 6 (65), 479-496. https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.65.2025.4935 (2,0 др. арк.).
- 4. Косова Т., Куцев О., Тренкін Є. Інституціоналізація податково - кредитних відносин фізичних осіб у контексті зниження їх ризиків та детінізації в умовах воєнного стану. Věda a perspektivy. 2025. №8(51). С. 368-380. https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-8(51)-368-380
- 5. Косова Т.Д., Тренкін Є.С. Бюджетно-податкові відносини у системі фінансової безпеки України: контекст детінізації. Управління змінами та інновації. 2025. №16. С.82-88. DOI: https://doi.org/10.32782/CMI/2025-16-12

- 6. Kosova T., Cherednichenko, S., Kurhanskyi, A., Stremenovskyi, B., & Trenkin, Y. (2025). Mechanisms of lending, budget and tax stimulation and financial restructuring of the agrarian complex. Journal of Innovations and Sustainability, 9(2), 09. https://doi.org/10.51599/is.2025.09.02.09 https://is-journal.com/is/issue/view/27
- 7. Gavrilko T., Turova L., Trenkin Y. Enterprise information resources: modern approaches to formation and optimization. Financial, accounting and analytical information and audit in the system of state and corporate management: Scientific monograph. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. С. 17-34. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-268-5-2 URL: http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/289/8523/17813-1
- 8. Тренкін Є.С. Методичні підходи до оцінки рівня тіньової економіки в Україні. Фінанси, облік та оподаткування: теорія і практика: матер. XIII міжн. наук.-практ. Інтернет-конф. (м. Київ, 24 листопада 2022 р.). К.: НАУ, 2022. С. 150-151. URL: https://surl.li/utnpfw
- 9. Тренкін Є.С. Цифровізація податкових відносин: проблеми та перспективи розвитку. Бізнес-аналітика: моделі, інструменти та технології: матер. IV Міжн. наук.-практ. конф. (м. Київ, 1-3 березня 2023 р.). К.: НАУ. С. 468-469. URL: https://surli.cc/gtxnmf
- 10. Тренкін Є.С. Інституціональна динаміка та привабливість спрощеного режиму оподаткування. Prospects for the development of high-quality training of future specialists: abstracts of XI International scientific and practical conference (Antwerp, Brussels March 17-19, 2025). pp. 67-69. URL: https://eu-conf.com/events/prospects-for-the-development-of-high-quality-training-of-future-specialists/

Наукова (науково-технічна) продукція: проєкти нормативних документів; методичні документи; програмні продукти, програмно-технологічна документація; аналітичні матеріали; - інструменти забезпечення прозорості бюджетно-податкових відносин

Соціально-економічна спрямованість: забезпечення промисловості чи населення новим видом інформаційно-комунікаційних послуг; - зміцнення бюджетно-податкової безпеки держави - зменшення бюджетно-податкових ризиків

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U103609, 0124U001523

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косова Тетяна Дмитрівна

2. Tetiana Kosova

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1859-0542

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Халатур Світлана Миколаївна

2. Svitlana M. Khalatur

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8331-3341

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лободіна Зоряна Миколаївна

2. Zoriana M. Lobodina

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8536-1440

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коляда Тетяна Анатоліївна

2. Tetiana A. Koliada

Кваліфікація: к.е.н., доцент, 08.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1574-4446

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Криниця Сергій Олександрович

2. Sergii Krynytsia

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5569-4682

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет «Київський авіаційний інститут»

Код за ЄДРПОУ: 45853942

Місцезнаходження: просп. Гузара Любомира, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Коваленко Юлія Михайлівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Коваленко Юлія Михайлівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Довженко Олена Андріївна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна